

Како освојити Нобелову награду за мир – Ал Гор је успео, можете и Ви!

Пише: Џес Вокер

среда, 15 октобар 2008 17:54



У последњој деценији, Ал у Гор у је успело да освоји троструку круну – освојио је Оскара, Нобелову награду за мир и (мада се ово оспорава) Флориду. Е, сад, освојити Оскара није лако – обично се морате претварати да сте хендикепирани, говорити са полуубедљивим британским акцентом, или проводити сате у неудобном историјском костиму. Са друге стране, сам Гор би се помучио да Вам објасни како се осваја Сунчана Држава. Али са Нобеловом наградом је лако! Најважније је да се има на уму да то нема много везе са миром. Један од првих добитника био је Теодор Рузвелт, човек који је шпанско-амерички рат описао као „забаван“. Награда за мир је више нешто попут „Награде за хуманитарца године“, при чему је хуманитарац одређен довољно лабаво да укључи Јасера Арафата и Хенрија Кисиџера.

Уопштено говорећи, постоје три начина да се она добије:

1. Будите славан хуманитарац. Ово је најочигледнији приступ, али истовремено и најтежи. Нобелова награда за мир припала је Алберту Швајцеру, који је градио болнице по Африци; Норману Борлаугу, који је развио високоприносне сорте пшенице; Мухамеду Јунусу, који је смислио нови метод издавања зајмова ситним предузетницима; или Далај-Лами, који је... У ствари, нисам сигуран шта је то што Далај-Лама ради, али то, шта год било, очигледно импресионара много људи.

А мора ли Ваше достигнуће бити везано за мир? Зашто да не – као код, на пример, Лајнуса Полинга, који је завидну научну каријеру крунисао крсташким походом против надземних нуклеарних проба. Али овакав приступ није обавезан, није чак строго неопходно ни да Ваши успеси буду подједнако импресивни у пракси колико су били у Вашим намерама. (Приметићете да Ал Гор заправо и није зауставио глобално загревање.) Најбољи начин да се набију кредити у Ослу јесте да своје хуманитарне напоре спроводите у дело сарађујући са неким огромним, глобалним покретом. И заиста, ако је за Вас превелик залагај, рецимо, да спроведете револуцију у пољопривреди Трећег света, увек можете добити Награду за мир на следећи начин:

2. Покрените међународну организацију. Или, ако некако можете то да измувате, будите међународна организација. Током година, Нобелова награда за мир отишла је у руке Амнести интернешенел, Лекара без граница, Међународне радне организације при УН, као и Црвеног крста. Сам Гор ће поделити своју награду са Међувладином комисијом за климатске промене.

Награда за мир је такође уручена Корделу Халу, који је помогао да се оснују Уједињене Нације; Дагу Хамаршелу, бившем челнику Уједињених Нација; Кофију Анану, још једној бившем челнику Уједињених Нација; као и широком спектру делегата и чиновника унутар УН. Једном ју је добио Уницеф. Двапут ју је добио Комесаријат за избеглице УН. Када је ова награда припала Анану, поделио ју је са целим Уједињеним Нацијама. А пре него што је било Уједињених Нација, Нобелов комитет наградио је Друштво Народа. (Године 1919. награду је дала оснивачу Друштва, Вудроу Вилсону, чији је претходни допринос миру био што је САД бацио у најбесмисленији велики рат у њиховој историји.) А пре него што је било Друштва Народа, Нобелов комитет награђивао је групе попут

Међупарламентарног савеза и Института за међународно право.

Е, сад, неке од ових организација баве се достојним стварима. Али оне немају много везе са миром, осим ако мир не дефинишете као „међународну сарадњу“. Понекад, као у случају Амнести интернешенел или Лекара без граница, у питању је покрет појединаца који по принципу одоздо-нагоре сарађују преко националних граница. Ипак, Награда најчешће овенчава институције глобалног управљања, биле оне нарочито пацифистичне, или не. Једне године је припала мировним снагама УН, које промовишу мир тако што иду наоколо и пуцају на људе.

Уочићете сличан тренд и код ванинституционалних фигура које су освојиле Награду за мир. Деси се да она оде у руке једном Карлу Фон Осјецком, Мартину Лутеру Кингу, Андреју Сахарову, или Леху Валенси – то јест, особи која се ненасилно супротставља тлачитељској држави. Али подједнако је вероватно да ће она отићи у руке тренутном или бившем владином чиновнику: једном Џорџу Маршалу, Вилију Бранту, Михаилу Горбачову, или Џимију Картеру. Неки од ових државника и нису баш неки пацифисти, што нас доводи до трећег и најлакшег начин да се добије Награда за мир:

3. Побијте много људи, па станите. Године 1973. Нобелова награда за мир подељена је између Хенрија Кисинџера и Ле Дук Тоа. У Кисинџеровом ЦВ-у стајало је у то време „тајно“ бомбардовање Камбоџе, „божићно“ бомбардовање Северног Вијетнама; а само месец дана пре него што је обзнањен као лауреат, био је умешан у пуч који је успоставио бруталну диктатуру у Чилеу. Па зашто је онда добио награду? Зато што су он и Ле Дук То постигли примирје које ће окончати Вијетнамски рат. Ни сам То није био нарочито мирољубив човек, али он је макар имао довољно пристојности да награду одбије.

У скорије време, награда је уручена шефу Организације за ослобођење Палестине, Јасеру Арафату, човеку чија се каријера до тог тренутка углавном тичала организовања терористичких напада на цивиле. Награду је поделио са Израелцима Шимоном Перезом и Јицаком Рабином; њих тројица су, попут Кисинџера и Тоа, потigli договор о престанку рата. Само што се у овом случају мировни споразум није одржао, и држава Израел и различите палестинске групе наставиле су са производњом многобројних лешева. Стога не брините ако сте постали мало крвожедни током првобитне етапе Вашег похода ка Награди за мир – слободни сте да наставите са убијањем након што сте новац г. Нобела сигурно похранили у свој џеп.

Према овој методи, замислимо је да следеће године награду приме Дик Чејни, Ђанђавиди, или било ко, ко је у прилици да неки рат доведе до привременог застоја. А тај неко сте можда баш Ви!

Мој савет сваком ко жели да настави стопама Лајнуса Полинга и Далај Ламе јесте да фузионишу други и трећи приступ. Покрените НВО посвећену убијању и уништавању – нешто типа „Спектре“/Ал-Каиде/Маделинског картела – а затим пристаните на примирје. Теоретски, ово би све могли обавити за једно поподне, али да би се направио довољно велик спектакл да задиви Нобелове судије, вероватно је паметно да се игра на нешто унеколико крупније од Одељења за талачке преговоре Полицијске управе Нешвила. И

Како освојити Нобелову награду за мир – Ал Гор је успео, можете и Ви!

Пише: Џес Вокер

среда, 15 октобар 2008 17:54

пажљиво бирајте мету!

Или то – или снимите филм!

Reason Magazine, 12 октобра 2007. год.

превео са енглеског Никола Танасић